

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Pastorum Continens Doctrinas, & Industrias ad Pastorale
Munus piè, fructuosè, ac securè obeundum pertinentes,
Unà cum Casibus frequentius circa idem Officium
occurrere solitis, & ex communiote ...**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1678

Membrum IX. De Obligatione residendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49267](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49267)

Qu. 5. Quo compendio dictas doctrinas sibi in memoria revocare possit? R. ignis præcipuè proprietates imitanda hoc enim Christus Luc. 12. indicare voluit, dum dicitur: *Ignem veni mittere in terram, & quid volo, nisi ut accendatur?* ob eandem etiam causam Spiritum Sanctum in specie ignis misit. Itaque 1. Sicut ignis, dum agit in objectum, semper sursum tendit; ita Pastor, dum functiones suas peragunt, mentem tum per bonam intentionem, tum per pias affectiones in cælum elevatam habere studeat. 2. Sicut ignis, dum alios calefacit, de proprio calore nihil amittit; ita ipse sedulo caveat, ne, dum aliorum salutem curat, suam negligat. 3. Sicut ignis omnes in æquali peripheria potos sine Personarum discrimine calefacit; ita & ipse pauperum æquè ac divitum, ignobilium æquè ac nobilium sollicitudinem cordi habeat. 4. Sicut ignis calorem suum juxta proportionem distantia, vel dispositionis communicat; ita & ipse charitatem suam iis, qui vel ob necessitatem, vel aliam causam magis eam exigunt, liberaliter impendat, ut omnibus omnia factus omnes lucrifaciat. 5. Sicut ignis per calorem omnia operatur; ita & ipse, quicquid agit, peccatorem agere studeat. 6. Sicut ignis non cessat agere, donec vel defectu materia, vel per violentiam adversa qualitas destruat; ita & ipse tamdiu salutem suarum ovium procurare non desinat, quamdiu altior potestas, & vis DEI Superiorum, aut mortis ipsius ipsum non cohibet, materiaque subtrahit.

M E M B R U M IX.

De Obligatione Residendi.

Qu. 1. Quid de Residentia præcipuè observare Pastor debet? R. ea, quæ sequentibus Versiculis continentur.

Noscenda obligatio

Ad ritè residendum.

Aptanda habitatio

Ad munus exequendum.

Cavenda excursatio

Ad damnum præcavendum.

Qu. 2. Quid de obligatione residendi sciendum? R. sequentia præcipuè. 1. Quòd non tantùm Ecclesiastico, sed etiam

Divino Jure teneatur personaliter residere, uti apertè colligitur ex Concilio Tridentino, & vel ipsa obligatio curæ Pastoralis satis indicat, quæ profectò sufficienter impleri non potest, nisi Pastor gregi suo invigilet, & assistat. 2. Quòd singulis annis per tempus bimestre, sive continuum, sive interruptum à sua Ecclesia abesse possit, modò id fiat ex justa causa, & absque gregis detrimento. 3. Quòd ad modicum tempus v. g. per unum aut duos dies etiam sine licentia abesse possit, quia parùm pro nihilo reputatur; imò, si necessitas occurrat, quæ dilationem non patitur, ita ut ob distantiam loci pro facultate impetranda Episcopum loci adire non possit, licitum sit ei etiam ultra bimestre abesse, modò in hoc casu quàm primùm Ordinarium de discessu suo & occurrente necessitate certiore faciat, itaque suis ovibus provideat, ut ex ejus absentia notabile damnum non incurrant.

Qu. 3. *Quid circa locum Residentiæ sit observandum?* R. 1. Quòd teneatur Pastor in ædibus Parochialibus habitare: aut, si domum talem non habeat, aliam conducere, quæ sit intra limites Parochiæ, vel saltem in vicinia Ecclesiæ Parochialis, ut inde commodè per se ipsum inservire possit. 2. Quòd, si duas habeat Ecclesias perpetuò & æquè principaliter sibi invicem unitas, & per omnia æquales, possit residere, in qua maluerit: alioqui verò in digniore; aut, si de dignitate majore non constet, in frequentiore. Quòd si verò Populus dividatur, & una pars extra, altera intra civitatem habitet, in tali casu intra civitatem residere debet. 3. Quòd, si quis ex dispensatione obtineat Ecclesiam Parochialem cum dignitate, vel Canonicatu, teneatur residere in Ecclesia Parochiali, quia prima & præcipua cura debet esse animarum, & tunc omnes redditus dignitatis & Canonicatus percipere possit, præter distributiones quotidianas; imò & has, si redditus omnes ex distributionibus constent.

Qu. 4. *Quæ sint causa excusantes à Residentia?* R. sequentes quinque. 1. *Christiana charitas*, ut si quis ad gravia damna alicubi avertenda v. g. inimicitias graves conciliandas absit, modò ex tali absentia non sequatur notabile detrimentum commissarum ovium; hoc enim esset contra ordinem charitatis, imò & justitiæ, ex qua Curatus obligatus est, suis potius, quàm alienis ovibus subvenire. 2. *Vr-*

gens

gens necessitas: Qualis est vel gravis infirmitas Parochi, qui in loco Parochia: curari non potest; vel hostilis incurfus; vel inimicitia gravis, ob quam tutò habitare non potest in Parochia. 3. *Obedientia*: ut, si ex mandato Papæ, vel Legati aut Episcopi mittatur ad certa negotia conficienda, aut causam sat multi Authores etiam sufficientem esse putant, a Parocho ab Episcopo Visitatoris, vel Vicarii Generalis, vel Fiscalis officium deferatur, quidquid alii in contrarium dicant; cum enim Jure antiquo potuerit Parochus ex jure gravi causa etiam ad longum tempus abesse à sua Ecclesia non est recedendum ab hoc jure, nisi per novum jus contrarium & expressum sit illi derogatum, quod in præfenti non constat fuisse factum. 4. *Evidens Ecclesia vel Republica utilitas*: si ad Synodum generalem vel Provinciale vel Diocesanam legitime est vocatus, vel ad prosecutionem litem super juribus Ecclesia: aliò proficisci debeat. 5. *Studiorum causa*: sive discendo, sive docendo, cum hoc tamen discrimine, ut si discendi causâ ab sit, non possit ultra septennium; & si in Universitate aliqua operam det Theologiae vel Juri Canonico, non ultra quinquennium, & quidem cum licentia Ordinarii abesse queat: si verò docendi causâ abesse quamdiu voluerit, etiam sine licentia Ordinarii abesse potest.

Qu. 5. *Quæ poena Pastori non residenti sint decreta?* R. Jure novo Concilii Tridentini Sess. 23. c. 1. tres poenarum decerni. 1. Quòd fructus Beneficii suos non faciat, atque adeò ante sententiam declaratoriam debeat eos Ecclesia: vel Pauperibus loci restituere. 2. Quòd, si intra sex menses abfuerit, ipso jure privetur quarta partem fructuum unius anni: & si per alios sex menses in hujusmodi sententia perseveraverit, aliam quartam partem eo ipso amittat. 3. Quòd, si post edictum peremptorium valvis Ecclesia: affixum, terminumque competentem ad redeundum præfixum, contumax fuerit, ipsa etiam Parochia privari potest.

Dubia moralia.

Qu. 1. *An Pastor teneatur ad Residentiam, si nimis tenuis redditus habeat, aut valde exiguus sit animarum numerus?* R. affirmative cum Barbosa c. 8. de Paroch. n. 4. & alii communiter, quia, cum in tali casu verè adhuc retineat Pastorem officium

officium, meritò etiam satisfacere debet obligationibus, quæ indispensabiliter illud consequuntur, qualis meritò etiam obligatio residendi censetur.

Qu. 2. *An satisfaciat sua obligationi, si præsens quidem sit in Parochia, sed omnia per suos Capellanos exercent?* R. negativè cum Cajetano, Soto, Possævino, & aliis apud Barbolam l. c. n. 41. colligiturque ex variis ipsius etiam Juris Canonici capitulis, nempe c. Relatum. 4. de Cleric. non resid. cap. extirpandæ 30. de Præbend. & ratio est, quia, cum Pastor pro animabus sibi commissis rationem reddere teneatur, ipsemet etiã experiri debet, qualiter in via salutis instructæ sint, atque ad eò aliquoties saltem per annum debet ipsis Sacramenta & curam per se ipsum ministrare, maximè si ipsum nominatim petant Parochiani; certè Possævino de off. Cur. c. 1. n. 10. à gravi veniali peccato non excusat eum, qui, si nominatim petatur, nolit ire, cum debeat Parochianorum suorum amoris, comitati & benevolentia respondere.

Qu. 3. *An saltem ad restitutionem fructuum teneatur, si totam Curam per Cooperatores exercent?* R. etsi affirmativa sententia menti ac rationi legis conformior videatur, cum fructus non nisi propter administrationem concedantur, administrare autem non censeatur, qui solum residet sine effectu; negativam tamen sententiam etiam probabilem esse, quam Garcias de benef. p. 2. c. 2. n. 59. & alii docent, nitentes eo fundamento, quòd nihil de hac restitutione in jure cautum sit, pœnales verò leges non extendendæ sint ad casus alios, quàm in jure expressos. Saltem dimidiam partem fructuum etiam aliqui contrariae sententia Auctores libenter concedunt, eò quòd residentia personalis etiam præcisè ab administratione magnam utilitatem adferat Parochianis, dum in quacunque necessitate recursum ad Parochum habent, & Capellani per ipsius præsentiam stimulantur ad curam cum majori diligentia exercendam.

Qu. 4. *An, si Pastor velit iuxta facultatem à Concilio concessam per bimestre abesse, nihilominus licentiam ab Episcopo petere debeat?* R. affirmativam sententiam hodie communius à DD. doceri, utpote conformiorem verbis Concilii dicentis: *ita tamen, ut quodocunque eos causâ per Episcopum cognita & probata abesse contigerit &c.* negativam tamen pro-

probabiliter etiam à probatis Authoribus apud Barb. de off. Epif. c. 8. n. 54. Az. p. 2. l. 7. c. 4. p. 10. defendi, tum quia jure antiquo id licebat, quod à novo jure correctum esse, et presè non constat: tum quia Concilium exigens, ut residendi licentia ultra bimestre scripto obtineatur, solum licentiam Episcopi in hoc casu exigere videtur: tum quia Episcoporum residentia arctius obligat, & tamen his concedenda licentia absque ulteriori petitione licentiæ ab alio Superiore Consultissimum est, ut in praxi Pastor consuetudinem & libertata suæ Diocesis sequatur; hoc tamen apud plerosque tum est, ad licentiam hanc dandam non requiri gravem causam, sed sufficere quamvis justam, veluti recreationis, visitationis Amicorum &c.

Qu. 5. *An tacita, vel solum petita, & non obtenta licentia sufficiat?* R. ex communi negativè, itaque declaravit etiam Congregatio Concilii apud Garciam de benef. p. c. 2. n. 35. & 37. rectè tamen Authores notant, si Episcopus Pastori ex justa causa licentiam petenti denegat, posse recurrere, & appellare ad Superiorem Episcopi, ita tamen interea pendente appellatione non possit abesse, etiam Vicarium constituere velit, eò quòd non habeat licentiam jure requisitam.

Qu. 6. *An, si per paucos dies v. g. sex aut septem absit, sit sibi Vicarium substituere sine approbatione Episcopi?* R. affirmativè cum Barbosa de Paroch. c. 8. n. 52. & aliis, quia ita hactenus universalis consuetudo declaravit: imò potest suo loco etiam vicinum Curatum substituere, nisi specialiter tuto Diocesano id sit prohibitum: quia, licet talis substitutus super gregem suam non habeat Ordinariam jurisdictionem, est tamen approbatus & habilis, ut ei aliqua jurisdictione delegari possit.

Qu. 7. *An causa grassantis pestis Pastorem excuset à residentia?* R. negativè, itaque decisum ad instantiam S. Cong. Borromæi esse, ait Barbosa, ut adeò in tali casu non faciat officio, etsi alios Ministros idoneos substitueret, quia tam calamitoso statu Parochiani ex præsentia Pastoris magnam consolationem habent; ut qui melius cognoscunt statum subditorum, & circa alias necessitates repentinas succurrere possit, quàm Vicarius de novo substitutus.

tamen non obstante, non videtur Pastor eò usque obligari, ut etiam per se ipsum Sacramenta tempore pestis administra- re cogatur; non enim videtur mens Concilii fuisse, ut Paro- chus, qui Parochiæ suæ tam utilis est, cogatur sine necessita- te gravissimum vitæ periculum subire.

Qu. 8. *An, si Ecclesia habeat propriam domum Parochia- lem, Pastor eâ relicta possit in paterna vel Cognatorum domo intra fines Parochia existente habitare?* R. affirmative cum Possentino de offic. Curat. c. 1. n. 7. quia, cum supponatur ex paterna domo prospicere sufficienter posse Parochianorum suorum necessitatibus, non apparet ratio, cur ei propter majus commodum, aut aliam similem causam talis habitatio concedi non possit.

M E M B R U M X.

De iis, quæ erga Magistratum observare debet.

Qu. 1. *Quid erga Magistratum observare debeat Pastor?* R. sequentia præcipuè. 1. Ut non immisceat se in rebus, quæ ad politicam administrationem pertinent; nihil enim perinde animos avertit, quàm si suis quisque limitibus non contentus alienos invadat. 2. Ut omnem illi reverentiam & honorem tam verbis, quàm factis exhibeat, suòque exem- plo etiam subditos suos incitet ad similem reverentiam exhibendam; sic enim efficiet, ut ipse quoque Magistratus ipsi vicissim reveretur, ejusque auctoritatem apud subditos defendat. 3. Ut studiosè caveat ab omni tam privata, quàm publica coram subditis murmuratione, aut correctione Ma- gistratûs; hoc enim modo magis exulcerantur animi, quàm emendantur. Quòd si gravem errorem à Magistratu com- mitti, aut subditos graviter premi advertat, tum aut ipse il- lum privatim cum suavitate & discretionem moneat; aut si mi- nus fructuosam fore admonitionem timet, ad Ordinarium rem deferat, & quid in tali casu faciendum sit, ab eo ex- spectet.

M E M B R U M XI.

De iis, quæ erga Communitatem observanda.

Qu. *Quid circa Communitatem observare Pastor debeat?*
R. tria potissimum illi procuranda, quæ in corpore humano,
Instruct. IV. M *cujus*